Иглин ауылының урта дөйөм белем биреү 5-се мәктәбендә белем биреү сифатын баһалауҙың эске системаһының контроль үлсәү материалдарына аңлатма

3-се класс өсөн туған (башҡорт) телендә әҙәби уҡыу предметынан йомғаҡлау контроль эше

Контроль эштең тәғәйенлеше

Контроль – тикшереү материалдар 3-сө класс уҡыусыларының туған (башҡорт) телендә әҙәби уҡыу предметынан белемдәрен тикшереү өсөн тәғәйенләнгән. Материалдар башланғыс кластарҙа Федераль дәүләт белем биреү стандарттары талаптары нигеҙендә төҙөлгән. Улар уҡыусыларҙың туған (башҡорт) телендә әҙәби уҡыу предметынан белем кимәлен тикшереүгә, предмет буйынса алған белемдәре һөҙөмтәләре динамикаһын күҙәтергә һәм универсаль уҡыу эшмәкәрлегенең формалашыу кимәлен билдәләргә булышлыҡ итә. Уҡыусыларҙың башланғыс дөйөм белем биреү программаһын үҙләштереүенең йомғаҡлау (һөҙөмтә) баһаһы булып предмет һәм метапредмет һөҙөмтәләргә эйә булыуы тора. Уҡытыу рус телендә алып барылған мәктәптәрҙә башҡорт теле дәрестәре лә, яҙма эштәр үткәреү методикаһы ла бик үҙенсәлекле. Шуға күрә, бер яҡтан, контроль-тикшереү эштәр, уларға ҡуйылған баһалар, уҡыусыларҙың башҡорт теленә ҡарата ҡыҙыҡһыныуын уятыу, дәртләндереү, ыңғай ҡараш формалаштырыу сараһы булып торһа, икенсе яҡтан, ул - уҡыусыларҙың белемдәрен тикшереү, баһалау, динамикаһын күҙәтеү, балаларҙың универсаль уҡыу эш төрҙәрен үҙләштереү кимәлен билдәләү. Былар бөтәһе лә уҡытыу-өйрәтеүгә етди ҡараш булдырыуҙы, ижади эшләүҙе талап итә. Контроль эштәр төрлө типтағы күнегеүҙәрҙе тәшкил итә: һүҙҙәрҙе тәржемә итеү, һорауҙарға тулы яуап биреү, төшөп ҡалған хәрефтәрҙе, һүҙҙәрҙе яҙыу, һөйләмдәрҙе, кескәй тексты тәржемә итеү, дөрөҫ яуапты табыу, артыҡ һүҙҙе табыу, һүҙбәйләнештәр, һөйләмдәр төҙөү, таблицаны тултырыу, дөйөм яуабын табыу һәм башҡалар. Шулай уҡ контроль- тикшереү материалдарының төрлө формалары бирелә: үтелгәндәр буйынса контроль эштәр, текст менән эш диагностикаһы, тест һорауҙары. Контроль-тикшереү материалдары коммуникатив, ябайҙан ҡатмарлыға принцибы буйынса төҙөлгән. Уҡыусыларға телгә ҡарата ҡыҙыҡһыныу уятыу, ыңғай мотивация булдырыу маҡсатында йөкмәткеһе, формаһы буйынса ҡыҙыҡлы эш-биремдәрҙән тора. Уҡыусыларға контроль-тикшереү материалдарын ошо уҡ биттәрҙә эшләргә тәҡдим ителә. Биремдәр ике телдә: башҡорт һәм рус телендә төҙөлгән. Һәр

эште тикшергән саҡта балл системаһын ҡулланыу тәҡдим ителә. Уҡыусыларҙа башҡорт теленә ҡарата ыңғай мотивация, стимул, ҡыҙыҡһыныу булдырыу маҡсатында эштәрҙе баһалау һәм анализлау берҙәм йөкмәтке һәм критерийҙар нигеҙендә булырға тейеш. Контроль-тикшереү материалдарын баһалау, анализлау уҡыусыларҙың ниндәй теманы яҡшы, йәки, насар өлгәшеүен күрһәтә, динамикаһын күҙәтергә, предмет һәм метапредмет һөҙөмтәләрҙе баһаларға булышлыҡ итә. Эш төрө: тест. Тест 5 эштән тора: 4 төп кимәлдәге эш, 1 юғары кимәлдәге эш. Тест эшен башҡарыуға 40 минут бирелә.

Баһалау критерийҙары

№	*яуаптар*	*балл*	*кимәл*
1	мин –я балыҡ –рыба һыу–вода йәшәй –живет сәскәләр –цветы	5 балл, һәр дөрөҫ яуапҡа 1 балл	Төп
2	Башҡортостандағы иң ҙур күл? (Асылыкүл) Асылыкүлдә ниндәй балыҡтар йәшәй? (алабуға, суртан, ҡыҙылғанат, шамбы, йәйен)	2 балл, һәр дөрөҫ яуапҡа 1 балл	Төп
3	а) Мин биш алабуға, өс шамбы тоттом	1 балл	Төп
4	Күл буйы — өлгөрҙөм Һыу инергә лә — үҫә Төрлө ағастар, сәскәләр — бик матур	3 балл, дөрөҫ яуапҡа 1 балл	Төп
5	Йәй көнө мин Асылыкүлгә балыҡҡа барҙым. Летом я ездил на озеро Аслыкуль на рыбалку.	6 балл	Юғары

Контроль эште биш балл системаһы менән яңынан иҫәпләүҙең тәҡдим ителгән шкалаһы

Баһа	«2»	«3»	«4»	«5»
Балдар	**0-8 балл**	**9-12 балл**	**13-15 балл**	**16-17 балл**

Уҡыусыларҙың планлаштырылған укыу һөҙөмтәләренен өлгәшеү кимәле

Программаны үҙләштереү сифаты	Уңыш кимәле	5 баллы шкала буйынса билдә
90 - 100%	Бейек	«5»

66 - 89%	Юғары	«4»
50 – 65%	Төп	«3»
49 – 35%	Түбән	«2»
35% кәм	Етерлек түгел	«2»

3-сө класс өсөн йомғаҡлау контроль эшенең демонстрацион варианты

Предмет: туған (башҡорт) телендә әҙәби уҡыу

Класс: 3-сө класс

Эште башҡарыу буйынса киҫәтмә

Һинең алда туған (башҡорт) телендә әҙәби уҡыу предметы буйынса эштәр. Тексты иғтибар менән уҡып сығығыҙ һәм эстәлеген аңларға тырышығыҙ. Һәр яуаптарҙы иғтибар менән уҡы. Дөрөҫ яуапты һайлағыҙ. Зинһар, дөрөҫ яуап бер генә икәненә иғтибар итегеҙ. Әгәр ике яуапты билдәләһәң, эш үтәлмәй тип иҫәпләнә. Әгәр хаталанһаң, хатаны юйып ташла һәм икенсе яуап һайла. Әгәр эште үтәй алмаһағыҙ, киләһе эшкә күсегеҙ. Әгәр ваҡыт ҡалһа, ауырлыҡ тыуҙырған һорауға кире ҡайта алаһың. Тестың бөтә һорауҙарын үтәгәндән һуң, эшеңде тикшер.

Һиңә уңыштар теләйбеҙ!

1.Тексты иғтибар менән уҡып сығығыҙ һәм эстәлеген аңларға тырышығыҙ. Внимательно прочитайте текст и попытайтесь понять его содержание.

Балыҡта

Йәй көнө мин Асылыкүлгә балыҡҡа барҙым. Ул Башҡортостандағы иң ҙур күл. Асылыкүлдә төрлө балыҡтар йәшәй: алабуға, суртан, ҡыҙылғанат, шамбы, йәйен. Күл буйы бик матур, яр буйында төрлө ағастар, сәскәләр үҫә. Мин биш алабуға, өс шамбы тоттом. Һыу инергә лә өлгөрҙөм.

2.Һорауҙарға яуап бирегеҙ. Ответить на вопросы

1. Тәржемә итегеҙ. Переведите слова и словосочетания.

мин –

балыҡ –

һыу–

йәшәй –

сәскәләр –

2.Һорауҙарға яуап бирегеҙ. Ответить на вопросы.

Башҡортостандағы иң ҙур күл?_____________________________________

Асылыкүлдә ниндәй балыҡтар йәшәй?

____

Ҡасан балыҡҡа барған?____

3. Дөрөҫ һөйләмде тап. Найдите правильное предложение.

а) Мин биш алабуға, өс шамбы тоттом.

б) Мин ун алабуға, биш шамбы тоттом.

в) Мин бер алабуға, өс шамбы тоттом.

4. Һөйләмдәр төҙөгөҙ. Составьте предложения.

Күл буйы	өлгөрҙөм
Һыу инергә лә	үҫә
Төрлө ағастар, сәскәләр	бик матур

5. Аҫтына һыҙылған һөйләмде тәржемә итегеҙ. Переведите подчеркнутое предложение.

____

____